

GRAD SREBRENİK GENDER AKCIONI PLAN 2025. – 2027. godina

Mart, 2025.

PRIJEDLOG

Grad Srebrenik

**GENDER AKCIONI PLAN GRAD SREBRENİK
ZA PERIOD 2025.-2027. godina**

Mart, 2025. godine

Radna grupa za izradu Gender akcionog plana grada Srebrenik imenovana je Rješenjem Gradonačelnika broj: 07-1300/24 od 20.12.2024. godine u sljedećem sastavu:

1. **Nihad Mehmedović**, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti, *koordinator radne grupe*
2. **Azra Bašić**, Aktiv direktora osnovnih škola Grada Srebrenika, *članica*
3. **Amina Halilković**, Policijska uprava Srebrenik, Uprava policije, MUP TK, *članica*
4. **Amir Ibrić**, JU Centar za kulturu i informisanje Srebrenik, *član*
5. **Elvira Suljkić**, JU Mješovita srednja škola Srebrenik, *članica*
6. **Selvedina Zukić**, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti Grada Srebrenika, *članica*
7. **Dekida Zahirović**, Udruženje žena „Diva“ Srebrenik, *članica*

Dokument je nastao u okviru projekta „Od osnaživanja do promjene - ambasadorice i ambasadori ženskih prava u Bosni i Hercegovini“ koji finansira Europska unija, a DVV International – Ured za BiH ga realizira s partnerskim organizacijama Centrom za edukaciju i istraživanje NAHLA i Udruženjem SARA-Srebrenica. Sadržaj je isključiva odgovornost partnera na projektu i ne odražava nužno stav Europske unije.

Metodologija izrade Gender akcionog plana za grad Srebrenik bazirana je na Priručniku za ostvarivanje ravnopravnosti spolova na lokalnom nivou Gender Centra Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Pravni i institucionalni okvir za ravnopravnost spolova.....	6
3. Institucionalni okvir za rodnu ravnopravnost.....	10
4. Pravni okvir za izradu gender akcionog plana za Grad Srebrenik.....	12
5. Ravnopravnost spolova u gradu Srebrenik.....	13
6. Osnovni podaci u gradu Srebreniku	13
6.1. Institucionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova grada Srebrenik	15
6.2. Rodno odgovorna analiza budžeta grada Srebrenika	16
6.3. Stanje ravnopravnosti spolova grada Srebrenik.....	17
6.4. Stanovništvo.....	18
6.5. Obrazovanje.....	20
6.5.1. Predškolsko obrazovanje.....	20
6.5.2. Osnovno obrazovanje	21
6.5.3. Srednjoškolsko obrazovanje	22
6.6. Nauka, kultura i sport	23
6.6.1. Kultura	23
6.6.2. Mediji	24
6.6.3. Sportski klubovi.....	24
6.6.4. Nevladine organizacije/Udruženja.....	25
6.7. Tržište rada	25
6.8. Zdravstvena zaštita	26
6.9. Socijalna zaštita	29
6.10. Nasilje u porodici i nasilje nad ženama	30
6.11. Javni život i odlučivanje	32
7. Rodno odgovorno budžetiranje	34
8. Struktura Gender akcionog plana za grad Srebrenik.....	35
9. Ciljevi i aktivnosti GAP-a grada Srebrenik 2025.-2027. godina	36
10. Monitoring i evaluacija gender akcionog plana Grada Srebrenik	42
11. Osnovni pojmovi i definicije	42

1. Uvod

Pitanje ravnopravnosti spolova podrazumijeva jednaka prava, slobodu, zastupljenost i vidljivost žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života. Postizanje ravnopravnosti spolova ključno je za zaštitu osnovnih ljudskih prava, razvijanje demokratskog društva, poštivanje vladavine prava, kao i ekonomski rast i konkurentnost. Bosna i Hercegovina bilježi značajne pomake i napredak kada je u pitanju ravnopravnost spolova, ali je taj napredak još uvijek neravnomjeran, kako teritorijalno tako i prema oblastima.

Gender akcioni plan grada Srebrenika predstavlja strateško-planski dokument čija implementacija u narednom periodu treba da potakne unapređenje pitanja ravnopravnosti spolova, kao i razvoja zajednice uopće i odnosi se na vremenski period od 2025. do 2027. godine. Lokalni nivo vlasti je najneposredniji i najbliži građanima zbog čega je posebno značajno uvođenje principa ravnopravnosti spolova na tom nivou vlasti u razvojne politike, strategije, projekte i programe.

Dokument je usklađen sa svim relevantnim strateškim dokumentima i politikama koje se odnose na pitanje ravnopravnosti spolova i lokalnog razvoja, a prije svega Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini i Gender akcionim planom Bosne i Hercegovine (2023-2027). Također, uzeta je u obzir i Strategija razvoja grada Srebrenika za period 2024-2027. godina¹ u kojoj je definirana Vizija razvoja: *„Inkluzivni i otvoreni grad sa poticajnim poslovnim okruženjem i konkurentnom privredom, koji svoje prirodne resurse i kulturne različitosti koristi za stvaranje kvalitetnog životnog okruženja koji privlači ljude da u njemu borave, rade i investiraju“*.

Europska povelja o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou predviđa da će njene potpisnice, u skladu sa svojim nadležnostima “priznati, poštovati i primjenjivati relevantna prava i principe ravnopravnosti između žena i muškaraca i boriti se protiv nepovoljnog položaja i diskriminacije na osnovu spola” (član 8.). Povelja priznaje jednako pravo žena i muškaraca da sudjeluju u političkom i građanskom životu (član 2. i član 3.), kao i pravo žena da se njihova pitanja rješavaju ravnopravno, nepristrasno, pravedno i u prihvatljivom roku (član 3.), te obavezuje potpisnice da provode niz koraka kojima će omogućiti ostvarivanje ovih prava u praksi. Čak i ako nisu potpisnice Europske povelje, općine i gradovi mogu koristiti ovu povelju kao usmjerenje u programiranju mjera za postizanje ravnopravnosti spolova.

Osnova navedenih obaveza definirana je i Statutom Grada Srebrenika² u članu 11.

¹ https://www.srebrenik.ba/wp-content/uploads/2024/11/Strategija-razvoja-Grada-Srebrenika_2024-2027-nacrt.pdf

² <https://www.srebrenik.ba/wp-content/uploads/2008/02/Statut-Grada-Srebrenik.pdf>

(Ostvarivanje prava i sloboda) Grad će stvarati uslove da građani Grada u cjelini na demokratski način ostvaruju sva prava i slobode utvrđene u odredbama člana II. A. 1. do 7. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodnim instrumentima sadržanim u Aneksu Ustava Federacije, o čemu će se brinuti svi gradski organi, svaki u okviru svoje nadležnosti. Također, odredbama člana 14. Stava 2. (1) osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Federacije i Ustavom Tuzlanskog kantona.

DRAFT

2. Pravni i institucionalni okvir za ravnopravnost spolova

Izrada Gender akcionog plana grada Srebrenik oslanja se na normativni, strateški i institucionalni kontekst u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH.

Ravnopravnost spolova je osnovno pravo, zajednička vrijednost cijele Europske unije i predstavlja neophodan uslov za postizanje ciljeva Europske unije koji se tiču razvoja, zapošljavanja i socijalne kohezije. Princip ravnopravnosti spolova i jednakog tretmana i jednakih mogućnosti za žene i muškarce je jedan od osnovnih pravnih principa Europske unije, sadržan u osnivačkom ugovoru, kao i u mnogim direktivama, koje su transpozicijom inkorporirane u unutrašnje zakonodavstvo država članica.

Ujedinjene nacije (UN) kao i države članice UN-a imaju, u skladu s UN Poveljom, obavezu da promoviraju prava čovjeka, dostojanstvo i vrijednost čovjekove ličnosti bez ikakve diskriminacije, što uključuje i zabranu diskriminacije na osnovu spola. Države članice su obavezne poštovati i promovirati ljudska prava i slobode kao osnove ekonomskog razvoja, mira i međunarodne sigurnosti. Nastavljajući pravnu tradiciju bivše Jugoslavije, ove obaveze preuzela je Bosna i Hercegovina kao članica UN-a od 22. maja 1992. godine. Na nivou Ujedinjenih nacija najvažniji dokumenti iz oblasti ravnopravnosti spolova je CEDAW Konvencija³.

Ustav Bosne i Hercegovine u članu 1. nalaže da će Bosna i Hercegovina i oba entiteta osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, a članom 2. preuzimaju se prava i slobode koje su predviđene u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima, te se nalaže direktna primjena ovih europskih instrumenata za zaštitu ljudskih prava i sloboda u Bosni i Hercegovini i kao takvi imaju prioritet nad svim ostalim zakonima. U članu 3. propisan je Katalog prava, a u članu 4. princip „Nediskriminacije“ tj. da je uživanje prava i sloboda predviđenih Ustavom i međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I Ustava osigurano svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjerska pripadnost, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status. Ustav BiH garantira visok stepen međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda jer sadrži 15 najvažnijih instrumenata za zaštitu ljudskih prava, među kojima je i CEDAW Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, čime se Bosna i Hercegovina obavezuje da primjeni najviše međunarodno priznate standarde ljudskih prava.

Ustav Federacije BiH u Poglavlju II „Ljudska prava i slobode“ i članu 2. nalaže da će Federacija Bosne i Hercegovine osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih

³ [CEDAW za-web.pdf](#)

prava i sloboda, te propisuje da sve osobe na teritoriji Federacije BiH uživaju prava na zabranu svake diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, spolu, jeziku, religiji ili vjerovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom i socijalnom porijeklu.

Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH⁴ (ZoRS BiH) najvažniji je instrument za razvijanje svijesti o pitanjima ravnopravnosti spolova i uvođenja principa ravnopravnosti spolova u javne politike i propise. Ovaj zakon uređuje, promovira i štiti ravnopravnost spolova i zabranjuje diskriminaciju, te garantira jednake mogućnosti svim građanima i građankama, kako u javnoj tako i u privatnoj sferi života. Prema Zakonu, svi, bez obzira na spol, imaju jednaka prava i pravo pristupa u oblastima obrazovanja, zapošljavanja, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, sportskog i kulturnog života, javnog života, te medija. Zakon zabranjuje diskriminaciju na osnovu spola i spolne orijentacije u svim sferama života, te daje definiciju diskriminacije na osnovu spola kao „svako stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe ili grupe osoba, zasnovano na spolu, zbog kojeg se osobama ili grupi osoba otežava ili negira priznavanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava ili sloboda“. Prema Zakonu, diskriminacija podrazumijeva direktnu i indirektnu diskriminaciju, uznemiravanje, seksualno uznemiravanje, poticanje na diskriminaciju i nasilje na osnovu spola.

Ciljevi Zakona u pogledu zabrane diskriminacije i osiguranja ravnopravnosti spolova prikazani su shematski:

Pored navedenog, Zakon obavezuje sva državna tijela, na svim nivoima organizacije vlasti, i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke, pravna lica s javnim ovlaštenjima, pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili općine ili nad čijim radom javni organ vrši kontrolu, da osiguraju i promoviraju ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju.

Zakonom o zabrani diskriminacije u BiH⁵ štite se građani Bosne i Hercegovine od diskriminacije u svim oblastima života kao što su rad i zapošljavanje, socijalna i zdravstvena zaštita, pravosuđe i uprava, stanovanje, javno informiranje, obrazovanje, sport, kultura,

⁴ Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini – prečišćeni tekst (“Službeni glasnik BiH” br. 32/10)

⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 59/09, 66/16

nauka i gospodarstvo. Također, Zakon zabranjuje seksualno nasilje i svaki drugi oblik uznemiravanja, mobbing, segregaciju i poticanje na diskriminaciju.

Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine⁶ uređuje se: zaštita od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine, osobe koje se u smislu ovog zakona smatraju članovima porodice, krug zaštićenih osoba, subjekti zaštite, specijalizirane usluge podrške, postupak zaštite žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama i mjere za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja prema ženama, pomoć žrtvama, te mjere za sprečavanje nasilja od osoba koje su učinile nasilje, uloga udruženja i fondacija u sistemu zaštite žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama, te saradnja svih subjekata koji su u funkciji zaštite od nasilja u porodici i nasilja prema ženama, prikupljanje podataka o primjeni ovog zakona i osnivanje Komisije za praćenje primjene Zakona, te druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji BiH.

Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine - Bosna i Hercegovina ima kontinuitet strateškog djelovanja u okviru provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH i do sada su usvojena četiri Gender akciona plana BiH s ciljem uvođenja principa rodne ravnopravnosti u sve oblasti javnog i privatnog života (engl. gender mainstreaming):

- *Prvi GAP BiH usvojen je za period 2006-2011*⁷
- *Drugi GAP BiH usvojen je za period 2013-2017*⁸
- *Treći GAP BiH usvojen je za period 2018-2022*⁹
- *Četvrti GAP BiH usvojen je za period 2023-2027*¹⁰

Gender akcioni plan BiH kao strateški dokument sadrži strateške ciljeve, koji definiraju prioritetne oblasti djelovanja, te programe i mjere za ostvarivanje tih ciljeva.

Struktura GAP-a BiH za period 2023. – 2027. godina se oslanja na strateške ciljeve, prioritete i mjere prethodnog GAP-a BiH za period 2018-2022. godina, državne i entitetske strategije razvoja, Strategiju za ravnopravnost muškaraca i žena Europske unije i druge relevantne strateške dokumente Vijeća Europe, Europske unije i Ujedinjenih nacija. To je okvirni strateški dokument koji daje smjernice za izradu operativnih planova i drugih implementacijskih dokumenata institucija na svim nivoima organizacije vlasti u Bosni i Hercegovini. Ovaj strateški dokument sadrži sve oblasti društvenog života, ali su utvrđene prioritetne i transverzalne oblasti, kao i oblasti koje se odnose na jačanje sistema, mehanizama i instrumenata za postizanje ravnopravnosti spolova, te jačanje saradnje i partnerstva. Na ovaj način jasnije su definirane obaveze institucionalnih mehanizama za

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj 19/25

⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 41/09

⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 98/13

⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj 89/18

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 82/23

ravnopravnost spolova, te obaveze i odgovornosti resornih ministarstava i nadležnih institucija u svakoj prioritetnoj oblasti.

GAP BiH, za period 2023.-2027. godine sadrži tri strateška cilja u okviru kojih se definiraju prioritetna područja djelovanja:

Strateški cilj 1. - Izrada, implementacija i praćenje programa mjera za unapređenje ravnopravnosti spolova u institucijama vlasti, po prioritetnim oblastima

- 1.1. Sprečavanje i suzbijanje nasilja po osnovu spola, uključujući nasilje u porodici kao i trgovinu ljudima
- 1.2. Javni i politički život i donošenje odluka
- 1.3. Rad, zapošljavanje i pristup ekonomskim resursima
- 1.4. Obrazovanje, nauka, kultura i sport
- 1.5. Zdravlje, prevencija i zaštita
- 1.6. Socijalna zaštita
- 1.7. Rod i sigurnost
- 1.8. Ravnopravnost spolova u kontekstu zaštite okoliša i klimatskih promjena

Strateški cilj 2. - Izgradnja i jačanje sistema, mehanizama i instrumenata za postizanje ravnopravnosti spolova

- 2.1. Koordinacija implementacije i nadzor nad implementacijom GAP BiH
- 2.2. Praćenje i unapređenje primjene međunarodnih i domaćih standarda za ravnopravnost spolova
- 2.3. Jačanje i saradnja institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova
- 2.4. Podizanje svijesti o ravnopravnosti spolova u svim segmentima društva
- 2.5. Podrška institucionalnim i vaninstitucionalnim partnerima u procesu uključivanja principa ravnopravnosti spolova

Strateški cilj 3. - Uspostavljanje i jačanje saradnje i partnerstva

- 3.1. Saradnja na regionalnom i međunarodnom nivou
- 3.2. Saradnja sa organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima, akademskom zajednicom

Važno je istaći i transverzalne oblasti u okviru GAP-a BiH, a to su:

- Mediji
- Unapređenje položaja višestruko marginaliziranih grupa žena i muškaraca
- Uloga muškaraca
- Usklađivanje privatnog i profesionalnog života

Na osnovu GAP BiH-a, institucije Bosne i Hercegovine donose godišnje operative planove koji omogućavaju sistemsko i koordinirano djelovanje u procesu gender minstreaminga u institucijama.

Pored GAP-a BiH, doneseni su i provode se i druge sektorske strategije, javne politike i strategije na nivou države i entiteta, koje doprinose uvođenju principa ravnopravnosti spolova u specifične prioritetne oblasti (nasilje na osnovu spola, rod i sigurnost, unapređenje položaja žena na selu, rodno odgovorno budžetiranje). Značajno je izdvojiti Strategiju za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2024-2027)¹¹ koja je usvojena treći put što predstavlja kontinuitet strateškog djelovanja u oblasti nasilja u porodici u Federaciji BiH, kao i Akcioni plan za primjenu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 „Žene, mir i sigurnost“ u Bosni i Hercegovini za period od 2018. do 2022. godine.¹²

3. Institucionalni okvir za rodnu ravnopravnost

Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH je utvrđeno postojanje i obaveza uspostavljanja institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova. Ovo je izuzetno bitna pravna garancija, jer osigurava pravnu sigurnost institucija za ravnopravnost spolova.

U skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH, ključni institucionalni mehanizmi za pitanje ravnopravnost spolova obuhvataju i zakonodavnu i izvršnu vlast na svim nivoima vlasti, i to su:

Nivo Bosne i Hercegovine

- Agencija za ravnopravnost spolova BiH, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH
- Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH

Entitetski nivo:

- Gender Centar FBiH
- Centar za jednakost i ravnopravnost polova Vlade RS-a (ranije Gender centar RS-a)
- Komisija za ravnopravnost spolova, Predstavnički dom Parlamenta FBiH
- Komisija za ravnopravnost spolova, Dom naroda Parlamenta FBiH
- Odbor za jednake mogućnosti Narodne skupštine RS-a
- Komisija za ravnopravnost spolova Brčko Distrikta BiH

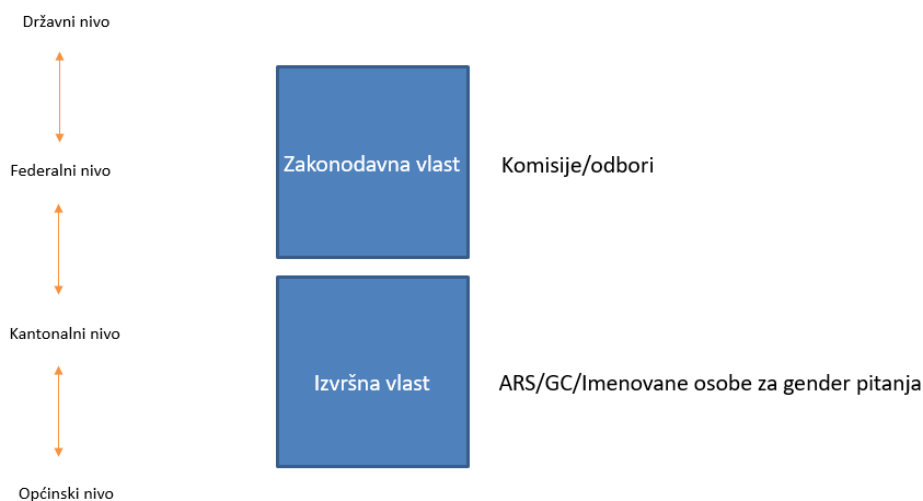
Kantonalni i općinski nivo:

¹¹<https://www.gcfbih.gov.ba/predstavnicki-dom-parlamenta-fbih-usvojio-strategiju-za-prevenciju-i-borbu-protiv-nasilja-u-porodici-za-period-2024-2027-godina/>

¹²<https://arsbih.gov.ba/wp-content/uploads/2019/02/Akcioni-plan-BOS-KB-14.01..pdf>.

- Kantonalne i općinske komisije za ravnopravnost spolova
- Tijela pri uredima premijera i načelnika

Gender institucionalni mehanizmi

Uloga gender institucionalnih mehanizama je da prate i analiziraju stanje ravnopravnosti spolova u BiH, iniciraju i koordiniraju izradu i implementaciju GAP-a BiH, sarađuju sa institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost spolova u institucijama, rade na usklađivanju zakonodavstva i ostvaruju saradnju sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava.

Agencija za ravnopravnost spolova na državnom nivou i entitetski gender centri su ključne institucije za kreiranje sveobuhvatnog, sistemskog i koordiniranog pristupa u provođenju ZoRS-a, također zaprimaju i obrađuju molbe, žalbe i predstavke osoba i grupa osoba u kojima se ukazuje na povrede nekog prava iz ZoRS-a u skladu sa Jedinstvenim pravilima za primanje i obrađivanje molbi, žalbi i predstavki osoba i grupa osoba¹³. Također, pružaju stručnu podršku drugim institucijama u procesu provođenja obaveza iz ZoRS-a.

¹³ „Službeni glasnik BiH“ broj 72/11

4. Pravni okvir za izradu gender akcionog plana za Grad Srebrenik

Donošenjem zakona o ravnopravnost spolova i s tim u vezi postavljanje jasnog cilja da se osigura mreža institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost Bosna i Hercegovina se jasno opredijelila da ti mehanizmi budu osigurani na svim nivoima vlasti, a uzimajući u obzir strukturu i ustavom određenu podjelu nadležnost između različitih nivoa vlasti.

Obaveze svih nivoa vlasti jasno su definirane u članu 24. ZoRS-a u BiH:

(1) „Organi vlasti na državnom i entitetskom nivou, kantonalni organi i organi jedinica lokalne samouprave, pravne osobe sa javnim ovlaštenjima. pravne osobe u većinskom vlasništvu države, u okviru svojih nadležnosti, dužni su poduzeti sve odgovarajuće i potrebne mjere radi provođenja odredbi propisanih ovim Zakonom i Gender akcionim planom BiH, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- a) Donošenje programa mjera radi postizanja ravnopravnosti spolova u svim oblastima i na svim nivoima vlasti;*
- b) Donošenje novih ili izmjenu i dopunu postojećih zakona i drugih propisa radi usklađivanja sa odredbama ovog Zakona i međunarodnim standardima za ravnopravnost spolova;*
- c) Provođenje aktivnosti i mjera Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine kroz redovne programe rada uz osiguranje budžetskih sredstava*
- d) Osiguranje prikupljanja, vođenja, analize i prikazivanja statističkih podataka razvrstanih po spolu*

(2) Sastavni dio programa mjera radi postizanja rodne ravnopravnosti u svim oblastima uključuje, ali se ne ograničava na:

- a) Analiza stanja ravnopravnosti spolova u određenoj oblasti*
- b) Implementacija donesenih državnih politika kroz akcione planove za ravnopravnost spolova*
- c) Mjere za otklanjanje uočene neravnopravnosti spolova u određenoj oblasti*

(3) Nadležni zakonodavni, izvršni i organi uprave svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini obavezni su osnovati odgovarajuće institucionalne mehanizme za ravnopravnost spolova koji će provoditi Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, koordinirati realizaciju programskih ciljeva iz Gender akcionog plana BiH i osigurati provođenje međunarodnih standarda u oblasti ravnopravnosti spolova.

(4) Nadležni državni, entitetski i kantonalni organi vlasti, kao i organi jedinica lokalne samouprave dužni su sve propise i druge akte iz svoje nadležnosti prije upućivanja u

zakonsku proceduru dostaviti na mišljenje institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost spolova radi usaglašavanja sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH.

Član 24. ZoRS-a u BiH je između ostalog pravna osnova za donošenje Gender akcionog plana grada Srebrenik jer se njegovim donošenjem osigurava dosljednija primjena zakona i drugih obaveza Grada u pogledu ravnopravnosti spolova, te predstavlja program mjera radi postizanja ravnopravnosti spolova grada Srebrenik. Također i GAP BiH prepoznaje značaj djelovanja na lokalnom nivou i ulogu lokalnih vlasti kada je u pitanju ravnopravnost spolova.

5. Ravnopravnost spolova u gradu Srebrenik

Za potrebe analize stanja ravnopravnosti spolova u gradu Srebrenik prikupljene su informacije i podaci od relevantnih i nadležnih institucija.

Za potrebe ove analize prikupljeni su sljedeći podaci:

- Statistički podaci od Zavoda za statistiku FBiH
- Administrativni podaci od općinskih organa i službi
- Urađena je analiza ključnih propisa i dokumenata Grada
- Korištena su i druga istraživanja i studije te stručna mišljenja

Ovaj pristup omogućio je sljedeće:

- Da se ukaže na prioritete i ključne ciljeve koje je potrebno ostvariti
- Da se omogući utvrđivanje trenutnog stanja (ne)ravnopravnosti spolova kao i da se utvrdi način na koji će se promjene mjeriti

6. Osnovni podaci u gradu Srebreniku

Grad Srebrenik je smješten u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, administrativno pripada Tuzlanskom kantonu u Federaciji BiH, a ekonomski regiji Sjeveroistočna Bosna i Hercegovina. Zauzima površinu od ukupno 248 km² što ga čini petim po površini u Tuzlanskom kantonu, sa gustom naseljenosti od 157,1 stanovnik po km².

Administrativno je organiziran u 54 mjesne zajednice: Srebrenik I, Srebrenik II, Bare, Donji Srebrenik, Čehaje, Ježinac, Babunovići, Gornji Srebrenik, Čojluk, Rapatnica, Čekanići, Gornji Moranjci, Falešići, Luka, Kiseljak, Brda, Brnjičani, Donji Moranjci, Špionica Centar, Špionica Srednja, Špionica Donja, Hrgovi Gornji, Huremi, Cerik, Lušnica, Omerbašići, Ahmići, Murati, Ibrići, Sladna, Pirage, Tinja Gornja, Tinja Donja, Podpeč, Previle, Podorašje,

Lisovići, Brezik, Jasenica, Zahirovići, Straža, Kurtići, Crveno Brdo, Behrami, Duboki Potok, Cage, Dedići, Ljenobud, Seona, Kuge, Bjelave, Lipje i Like.

Sredinom teritorije Grada teče rijeka Tinja u dužini od oko 20 kilometara koja je bujičnog karaktera uz koju se proteže i magistralni put Orašje-Tuzla, kao i željeznička pruga Brčko-Tuzla. Magistralni put koji je povezan sa R. Hrvatskom preko graničnog prijelaza Orašje-Županja, kao i graničnog prijelaza sa R. Srbijom čini Grad Srebrenik povoljnim geoprometnim položajem.

Teritorijalno graniči sa gradovima Tuzla, Gračanica, Gradačac i Lukavac, te općinom Čelić i Brčko Distriktom BiH. Grad Srebrenik spada u brdsko poljoprivrednu regiju, čijim se istočnim dijelom proteže planina Majevica sa vrhom od 917 metara, klima je umjereno kontinentalna. Prema popisu iz 1991. na području tadašnje Općine Srebrenik je živjelo ukupno 40.896 stanovnika, dok je prema popisu iz 2013. ukupan broj stanovnika 39.678, a njih preko 80% živi u ruralnom području. U periodu od 2020. godine bilježi se kontinuiran pad broja stanovnika.

Značajan razvojni izazov Srebrenika u demografskom aspektu jeste i kontinuiran porast udjela starijeg stanovništva (65 godina i više) koji je u 2022. godini iznosio 16,3% uz kontinuirano smanjenje udjela mlađeg stanovništva koji u 2022. godini iznosi 14,7%, što ukazuje na potrebu provedbe pronatalitetne politike i strateških intervencija usmjerenih ka zadržavanju stanovništva, te poticanje osnivanja porodice.

Do 2019. godine Srebrenik je imao status Općine, kada je na prijedlog Vlade Federacije BiH, a onda i Odlukom Parlamenta FBiH dobio status Grada.

Osnovni razvojni pokazatelji navedeni su u tabeli ispod:

ELEMENTI	Grad Srebrenik		Tuzlanski Kanton	
	2022.	2023.	2022.	2023.
Stanovništvo (proc. sred. god)	38.960	38.896	431.938	430.571
Gustina naseljenosti	157,1	156,8	163,10	162,50
Indeks razvijenosti	0,79	0,79	0,83	0,84
Prosječan broj zaposlenih osoba	6.513	6.635	101.192	101.715
Prosječan broj nezaposlenih osoba	6.401	6.334	68.973	66.161
Stopa registrovane nezaposlenosti u %	49,6	48,80	40,50	39,40
Prosječna neto plaća u KM	883,00	1035,00	1.022	1.161
Broj penzionera	6.055	6.148	72.145	73.593
Prosječna penzija u KM	491,65	595,26	521,56	633,58
Broj poslovnih subjekata	2.138	2.194	27.671	28.143
Izvoz robe - u 000 KM	125.149.449	115.738.754	2.732.608.220	2.588.896.863

Uvoz robe - u 000 KM	159.313.142	165.041.120	3.049.717.944	2.863.260.215
Trgovinski bilans u 000 KM (deficit/suficit)	-34.163.693	-49.302.365	-317.109.725	-274.363.352
Pokrivenosti uvoza izvozom u %	78,56	70,13	89,60	90,42
Prihodi od poreza na dohodak u mil. KM	6.192.171	7.564.901	103.250.484	123.917.664
Prihodi od poreza na dohodak po stanovniku	159	194	239	288

Izvor podataka: Federalni Zavod za programiranje razvoja (Socio-ekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2022/2023)

6.1. Institucionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova grada Srebrenik

Poslovnikom o radu Općinskog vijeća Općine Srebrenik¹⁴ u članu 20 stav 11. Komisija za ravnopravnost spolova je definirana kao jedno od radnih tijela, a članom 31. određeno je da ista broji predsjednika i četiri člana, te je određen djelokrug rada Komisije i to:

- Praćenje i izvještavanje općinskog vijeća o položaju žena u Općini i provedbi njihovih zakonom priznatih prava
- Promoviranje jednakih mogućnosti i prava za žene i muškarce
- Razmatranje prijedloga građana, udruženja građana, institucija i organizacija za unapređenje ravnopravnosti spolova, sa prijedlozima mjera i aktivnosti Općinskom vijeću koje treba poduzeti
- Predlaganje mjera i aktivnosti Vijeću na otklanjanju eventualno utvrđenih povreda ravnopravnosti spolova
- Animiranje žena u mjesnim zajednicama
- Ostvarivanje saradnje sa drugim radnim tijelima Vijeća
- Ostvarivanje saradnje sa Komisijom za ravnopravnost spolova općinske izvršne vlasti, Kantonalnim odborom i Gender Centrom FBiH

U skladu sa svojim nadležnostima Komisija za ravnopravnost spolova predstavlja institucionalni mehanizam za ravnopravnost spolova Gradskog vijeća čija je nadležnost predviđena i članom 24. Zakona o ravnopravnosti spolova BiH kako je to ranije u dokumentu navedeno. U skladu s tim nadležnost Komisije je da prati i promovira ravnopravnu zastupljenost spolova na lokalnom nivou, te da sarađuje sa ustanovama, Gender Centrom Vlade FBiH, Agencijom za ravnopravnost spolova BiH, kao i nevladinim organizacijama.

S obzirom na nadležnost Komisije, čija je primarna uloga nadzor nad provođenjem Gender akcionog plana, ista predstavlja važan instrument za usmjereno i koordinirano djelovanje svih organa i službi u gradu Srebrenik.

¹⁴ [images vijesti 2017 20171222 Poslovnik o radu Općinskog vijeća Općine Srebrenik1.PDF](#)

U narednom periodu bit će neophodno osigurati i izdvojenu budžetsku poziciju za provedbu mjera i aktivnosti u okviru ovog dokumenta, te jačati kapacitete ustanova i službi kako bi mogle preuzeti obaveze iz svojih nadležnosti u pogledu provođenja aktivnosti GAP-a i redovnih analiza stanja ravnopravnosti spolova.

6.2. Rodno odgovorna analiza budžeta grada Srebrenika

Budžet Grada Srebrenik za 2024. godinu¹⁵ iznosio je ukupno 25.352.359,00KM, te je u odnosu na 2023. godinu veći za 4.295.334,80KM kada je iznosio 21.057.024,28KM i izbalansiran je sa razvojnim i socijalnim aspektima.

Razvojni budžet omogućava da se kroz uvođenje rodno odgovornog planiranja i programiranja osigura da se dostupnim sredstvima utječe na sve razvojne ciljeve, pa tako i na oblast (ne)ravnopravnosti spolova.

	OPIS	BUDŽET 2023.	BUDŽET 2024.
JAVNE USTANOVE	JU Centar za kulturu i informisanje	678.000,00	555.000,00
	JU Centar za socijalni rad	378.000,00	430.000,00
	JU za odgoj i obrazovanje djece predškolskog uzrsta	273.000,00	297.500,00
	JU Sportsko rekreativni centar	103.300,00	98.300,00
	JZU Dom zdravlja	58.000,00	-
PROGRAM SOCIJALNE ZAŠTITE	Pomoć u liječenju teških bolesti, te pomoć bračnim parovima za vanjsku oplodnju	-	60.000,00
	Zdravstvena zaštita osoba preko 65 godina i osoba u stanju socijalne potrebe	10.700,00	25.000,00
PROGRAM ZA MLADE, NACIONALNE MANJINE I RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	Stipendije učenicima i studentima, te učenicima iz reda romske populacije	83.600,00	117.800,00

U skladu sa zakonskim obavezama grada Srebrenika, po pitanju osiguranja minimalnih mjera u radu sa mladima i omladinskih aktivnosti, realizira budžetska izdvajanja za mlade na način kako je to prikazano u sljedećoj tabeli:

POZICIJA	2023.	2024.
Javni poziv	8.000,00	8.000,00
Projekti omladinskih udruženja		
Javni poziv	4.000,00	4.000,00
Za rad vijeća mladih i prostor za mlade (po pojedinačnom zahtjevu)		
Poticaj zapošljavanja mladih kroz organizovanje start-up centra	0,00	0,00
Stambeno zbrinjavanje mladih-subvencioniranje kamate	0,00	0,00
UKUPNO	12.000,00	12.000,00

¹⁵ <https://www.srebrenik.ba/budzet-grada-srebrenika-za-2024-godinu/>

Iz Budžeta grada Srebrenik, izdvajaju se sredstva za omladinski sektor po raznim osnovama, pored izdvajanja iz budžetske stavke „Podsticaj mladima“, izdvajaju se također značajna sredstva za stipendije učenicima, studentima i uspješnim sportistima, zatim nagrade učenicima generacije, podrška pri odbrani doktorske disertacije, nabavka udžbenika i školskog pribora, te stipendiranje učenika iz romske nacionalne manjine, subvencioniranje karata učenicima iz kategorije socijalno ugroženih kategorija, stambeno zbrinjavanje mladih, mobilnost mladih, subvencija sportskih članarina djeci i mladima, stipendije za učenike prvih razreda srednjih škola iz reda deficitarnih zanimanja.

POZICIJA	2022.	2023.	2024.
Za izradu Strategije za mlade	-	5.700,00	0,00
Isplata stipendija	-	83.600,00	120.000,00
Za projekte omladinskih udruženja	-	8.000,00	8.00,00
Za vijeće mladih	-	4.000,00	8.000,00
Implementacija strateških projekata IMPACT	28.500,00	25.000,00	0.00

6.3. Stanje ravnopravnosti spolova grada Srebrenik

Za potrebe izrade gender akcionog plana prikupljeni su dostupni podaci razvrstani po spolu i to statistički podaci koji su dostavljeni od Federalnog zavoda za statistiku, kao i administrativni podaci grada Srebrenik i ustanova na lokalnom i kantonalnom nivou.

Također, urađena je analiza javno dostupnih podataka o stanju ravnopravnosti spolova grada Srebrenik i svi podaci su analizirani iz ugla ravnopravnosti spolova i interpretirani u odnosu na trendove (ne)ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.

Oblasti za utvrđivanje stanja ravnopravnosti spolova bazirani su na prioritetima koji su definirani Gender akcionim planom BiH i to:

- Rad, zapošljavanje i pristup ekonomskim resursima
- Obrazovanje, nauka, kultura i sport
- Socijalna zaštita
- Sprečavanje i suzbijanje nasilja na osnovu spola, uključujući nasilje u porodici i trgovinu ljudima

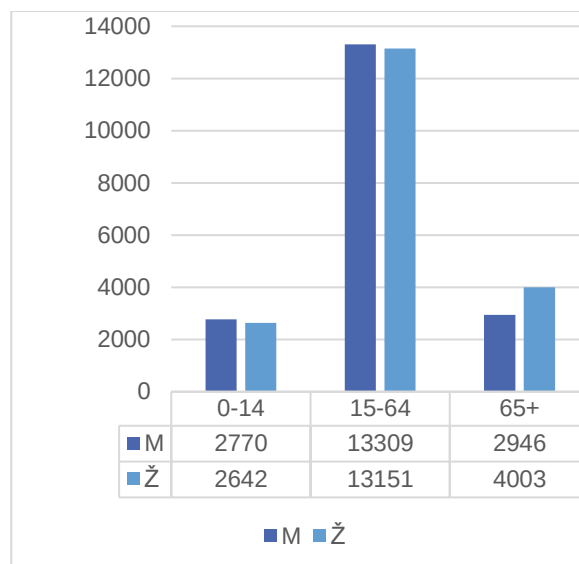
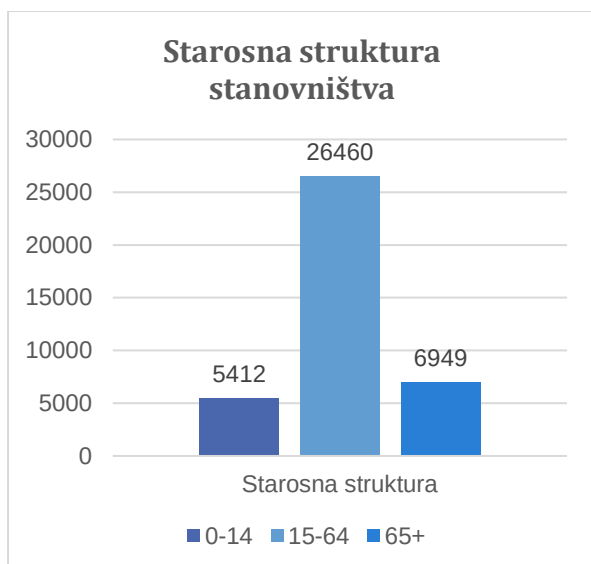
- Zdravlje
- Javni život i donošenje odluka
- Ravnopravnost spolova u kontekstu zaštite okoliša i klimatskih promjena

6.4. Stanovništvo

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku na dan 30. juni 2024. godine na području grada Srebrenika živi ukupno 38.821 stanovnik, od čega je 19.796 osoba ženskog spola i 19.025 osoba muškog spola.

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2013. godine ukupan broj stanovnika je 39.678 od čega je 20.330 osoba ženskog spola i 19.348 osoba muškog spola, što je u 2024. godini manje ukupno za 857 stanovnika.

Izvor Federalni Zavod za za statistiku

Kada je u pitanju broj živorođenih, umrlih i prirodni priraštaj, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku za 2023. godinu, podaci su prikazani u sljedećoj tabeli:

SPOL	ŽIVOROĐENI	UMRLI	PRIRODNI PRIRAŠTAJ
Ženski	132	182	-
Muški	175	159	-
Ukupno	307	341	-34

Migracije između općina u Bosni i Hercegovini ali i inostranstvu u periodu od 2019. do 2023. godine prikazane su u sljedećoj tabeli gdje možemo vidjeti da je veći broj stanovnika koji odlaze nego koji dolazu u grad Srebrenik, posebno je zabrinjavajući broj odlaska u inostranstvo, što s druge strane nije ništa drugačije nego u drugim sredinama u Bosni i Hercegovini.

GODINA	DOSELJENO IZ					ODSELJENO U				
	FBIH	RS	BD BIH	INOISTRA- NSTVO	UKUPNO	FBIH	RS	BD BIH	INOISTRA- NSTVO	UKUPNO
2019	209	43	34	0	286	208	44	38	56	346
2020	152	36	27	0	215	183	64	20	53	320
2021	210	36	50	0	296	222	41	39	43	345
2022	196	38	29	0	263	249	40	36	22	347
2023	215	44	45	0	304	195	36	32	41	304
UKUPNO	982	197	185	0	1364	1057	225	165	215	1662

6.5. Obrazovanje

Odgoj i obrazovanje su od posebnog društvenog značaja i kao takvo treba da bude osigurano za svako dijete koje treba da ima jednake mogućnosti i pristup redovnom školovanju, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu. Odgovarajuće obrazovanje podrazumijeva obrazovanje koje u skladu s utvrđenim standardima, osigurava djetetu da na najbolji mogući način razvije svoje urođene vještine i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti na svim nivoima obrazovanja. Znanje i vještine stiču se obrazovanjem, a vrijednosti, stavovi i navike odgojem.

Bosna i Hercegovina je još uvijek suočena sa razlikama u obrazovanju u vezi izbora zanimanja, razlike u stopi završavanja srednje škole, upisanih i završenih fakulteta.

Za postizanje rodne ravnopravnosti obrazovanje ima jednu od najznačajnijih uloga i posebno u vrijeme kada postoji potreba za kontinuiranim obrazovanjem i stručnim usavršavanjem neovisno o dobi i spolu.

Kada je u pitanju upis učenika u prvi razred osnovne škole, u svim osnovnim školama (centralnim i područnim) na području grada Srebrenika primjetan je kontinuitet upisa manjeg broja djece u prvi razred. Na području Grada Srebrenik nema visokoškolskih ustanova.

6.5.1. Predškolsko obrazovanje

Prema podacima Pedagoškog zavoda Tuzlanskog kantona na području grada Srebrenik djeluje jedna ustanova predškolskog odgoja i to Javna ustanova za odgoj i obrazovanje djece predškolskog uzrasta Srebrenik, podaci o broju djece iz decembra 2024. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

DOB	Dječaci (m)	Djevojčice (ž)	UKUPNO
Od 3 mjeseca do 1 godine	0	0	0
Od 1 do 2 godine	3	1	4
Od 2 do 3 godine	9	7	16
Od 3 do 4 godine	6	6	12
Od 4 do 5 godina	11	7	18
Od 5 do 6 godina	18	19	37
Od 6 do 7 godina	9	9	18
Od 7 do 8 godina	7	8	15
Od 8 do 9 godina	3	6	9
UKUPNO	66	63	129

J.U. Za odgoj i obrazovanje djece predškolskog uzrasta Srebrenik

Broj djece po grupama i spolu prikazan je u sljedećoj tabeli:

GRUPA	Starost	Broj grupa	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Jaslička	Od 1 do 3 godine	1	12	8	20
Mješovita	Od 3 do 6 godina	3	39	38	77
Školska	Od 6 do 9 godina	1	15	17	32
UKUPNO			66	63	129

Kada su u pitanju zaposleni u ovoj predškolskoj ustanovi ukupno ih je 15 od čega je njih 11 sa visokom stručnom spremom, 2 sa srednjom stručnom spremom i 2 sa osnovnom školom. Ukupno 14 zaposlenih su osobe ženskog spola i jedan muškog spola, direktorica je osoba ženskog spola.

6.5.2. Osnovno obrazovanje

Prema Okvirnom zakonu o osnovnom obrazovanju u BiH osnovno obrazovanje je obavezno za svu djecu. Ono počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 01.aprila navršava šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od osam godina.

Prema podacima Pedagoškog zavoda Tuzlanskog kantona na području grada Srebrenik djeluje osam centralnih osnovnih škola i 18 područnih škola sa ukupno 186 odjeljenja koje pohađa 3.388 učenika od čega je ukupno učenica 1.709 i učenika ukupno njih 1679. U okviru „Prve osnovne škole“ Srebrenik djeluje i osnovna muzička škola.

Broj učenika upisan u školsku 2022/2023 godinu¹⁶ razvrstan po spolu prikazan je u sljedećoj tabeli:

ŠKOLA	UČENICI (m)	UČENICE (ž)	UKUPNO
O.Š. „Prva osnovna škola Srebrenik“	416	421	837
Osnovna Muzička škola	56	65	121
O.Š. „Druga osnovna škola Srebrenik“	209	196	405
O.Š. „Podorašje“	210	197	407
O.Š. „Tinja“	216	195	411
O.Š. „Duboki Potok“	233	240	473
O.Š. „Rapatnica“	181	205	386
O.Š. „Sladina“	104	119	223
O.Š. „Špionica“	136	127	263
UKUPNO	1.679	1.709	3.388

Najveći broj djece pohađa Prvu osnovnu školu, dok je najmanji broj učenika (pored osnovne muzičke škole) u osnovnoj školi „Sladina“, spolna struktura učenika je gotovo podjednaka po broju učenica i broju učenika, sa tek malim razlikama.

U okviru osnovnog obrazovanja zaposleno je ukupno 352 nastavnika od čega je njih 253 osoba ženskog spola-nastavnica i 119 osoba muškog spola-nastavnika.

¹⁶ Služba za boračku i invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti Grada Srebrenika

6.5.3. Srednjoškolsko obrazovanje

Prema podacima Pedagoškog zavoda Tuzlanskog kantona na području grada Srebrenik djeluje jedna srednja škola koju u 50 odjeljenja u školskoj 2023/2024 godini pohađa ukupno 1.005 učenika, od čega 464 učenice i 541 učenik.

Prema podacima Službe za boračko invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti u školskoj 2022/2023 godini srednju školu pohađalo je ukupno 1.059 učenika, a što je prikazano u sljedećoj tabeli:

ŠKOLA	ZVANJE/ZANIMANJE	M	Ž	UKUPNO
GIMNAZIJA	Gimnazija	5	65	70
EKONOMSKA ŠKOLA	Ekonomski tehničar- finans. računovodstveni smjer	12	61	73
	Ekonomski tehničar- komercijalni smjer	2	34	36
	Poslovno-pravni tehničar	8	68	76
MAŠINSKA TEHNIČKA ŠKOLA	Mašinski tehničar za kompjutersko projektovanje	61	7	68
	Mašinski tehničar- operator na cnc mašinama	71	0	71
MEDICINSKA TEHNIČKA	Medicinska sestra tehničar	13	70	83
ELEKTROTEHNIČKA ŠKOLA	Tehničar računarstva	73	30	103
	Električar	82	0	82
MAŠINSKA STRUČNA ŠKOLA	Automehaničar	71	0	71
	Zavarivač	50	0	50
	Bravar	8	0	8
	Proizvođač i monter AL i PVC stolarije	20	0	20
SAOBRAĆAJNA STRUČNA ŠKOLA	Vozač motornih vozila	64	6	70
TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA	Kuhar	19	26	45
ŠKOLA USLUŽNIH DJELATNOSTI	Frizer	13	68	81
SREDNJA TRGOVAČKA ŠKOLA	Trgovac	0	52	52
UKUPNO		572	487	1059

J. U. Mješovita srednja škola Srebrenik školska 2022/2023 godina

Kako bi se na području grada Srebrenik stvorili bolji uvjeti u okviru odgoja i obrazovanja, realiziraju se projekti podrške odgojno-obrazovnim programima u predškolskom obrazovanju, osnovnim i srednjim školama kako bi utjecali na stvaranje boljih uvjeta za realizaciju odgojno-obrazovnih procesa, te je kroz Javne pozive grad Srebrenik u školskoj 2023/2024 godini dodijelio stipendije za učenike i studente u ukupnom iznosu od 23.000KM.

Stipendije su dodijeljene u skladu sa utvrđenim kriterijima koji se zasnivaju na postignutim rezultatima u školovanju, socijalnog statusa i dr. U školskoj 2023./2024. godini dodijeljena je ukupno 101 stipendija od čega je učenicima srednjih škola dodijeljeno 53 stipendije i to 35 učenica i 18 učenika, studentima ukupno 48 i to 14 studenata i 34 studentice.

Grad Srebrenik ne dodjeljuje posebnu vrstu stipendija za npr. deficitarna zanimanja, romskoj populaciji i sl. nego se u okviru javnog poziva za dodjelu stipendija mogu prijaviti sve kategorije učenika bez obzira koju školu pohađaju ili kojoj kategoriji stanovništva pripadaju.

U srednjim školama zaposleno je ukupno 102 nastavnika od čega njih 59 je osoba ženskog i 43 muškog spola.

6.6. Nauka, kultura i sport

Programske aktivnosti u oblasti kulture i umjetnosti na području grada Srebrenik realiziraju se kroz redovne aktivnosti i programe rada resornih službi, kao i saradnje sa drugim institucijama koje se bave promocijom kulture, udruženjima i samostalnim umjetnicima.

6.6.1. Kultura

Na području grada Srebrenik djeluje jedna ustanova kulture i to JU Centar za kulturu i informisanje Srebrenik koji je osnovan 1980. godine i u kojem su zaposlene ukupno 16 osoba, od kojih je 10 osoba muškog i 6 osoba ženskog spola, direktor ustanove je muškarac.

Ustanova se sastoji od sljedećih organizacionih jedinica;

1. Kino
2. Radio stanica Srebrenik
3. Biblioteka
4. Ugostiteljstvo
5. Eksploatacija objekta
6. Služba zajedničkih poslova
7. Marketinško-turistički poslovi

Ustanova je nosilac svih kulturnih dešavanja na području grada Srebrenik, a neke od njih su: pozorišne predstave, promocije knjiga i časopisa, književne večeri, kino projekcije, koncerti, likovne izložbe, modne revije, kulturno-umjetnički programi. Posebno se ističu dvije manifestacije i to „Dani povelje“ i „Srebrenik otvoreni grad umjetnosti“. Prostorije Ustanove

su na raspolaganju za KUD "Mehmed Ibrahimović" i Gradskom teatru Srebrenik u okviru kojeg djeluje i Gradski folklorni ansambl-Srebrenik.

U okviru objekta Doma kulture nalazi se kino sala, prostorije Radio Srebrenika, biblioteka sa preko 20.000 knjiga, stalna izložba galerije slika iz fundusa OGUS-a, disko sala i lokalna televizija NTV Jata, pretpostavka je da navedeni sadržaj zadovoljava kulturne potrebe stanovništva grada i cijelog gradskog područja.

Od ukupnog broja zaposlenih njih osam je sa visokom stručnom spremom, tri sa srednjom stručnom spremom, dva zaposlena su sa KV kvalifikacijom i tri sa osnovnom školom.

6.6.2. Mediji

Zvanična web stranica grada Srebrenik <https://www.srebrenik.ba> prenosi i redovno ažurira sve potrebne informacije o projektima, javnim pozivima i drugim dešavanjima koje realizira grad Srebrenik. Također, na društvenoj mreži facebook aktivna je i facebook stranica Grad Srebrenik na kojoj se također objavljuju aktuelni sadržaji.

U okviru JU Centar za kulturu i informisanje Srebrenik djeluje Radio Srebrenik kao najstarija medijska kuća na području grada Srebrenik čiji program svakodnevno realizira šest zaposlenih

Također na području grada djeluju i privatne medijske kuće: NTV Jata, Radio Studio D, TV Tatabrada i portal „Azra zna“.

6.6.3. Sportski klubovi

Analizom stanja u sportu utvrđeno je postojanje 21 aktivnih sportskih udruženja, u sljedećoj tabeli prikazani su podaci o sportskim klubovima sa brojem članova:

RB	SPORTSKA ORGANIZACIJA	VRSTA SPORTA	BROJ ČLANOVA	NAPOMENA
1	OFK Gradina	Nogomet	180	
2	NK Špionica 1953.	Nogomet	44	
3	FK „25 maj“ UROŽA	Nogomet	76	
4	NK „Mladost“ Tinja	Nogomet	75	
5	FK „Seona“	Nogomet	122	
6	FK „Bukovik“ Gornji Srebrenik	Nogomet	40	
7	FK „Polet“ Sladna	Nogomet	50	
8	NK „Ingram“ Duboki Potok	Nogomet	50	
9	Malonogometni klub Srebrenik	Mali nogomet	16	
10	NK Sladna	Nogomet	46	
11	Omladinski košarkaški klub „Gradina-Yavuz“	Košarka	53	
12	Odbojkaški klub Srebrenik	Odbojka	56	Žene
13	Silver Kings Srebrenik	Košarka	100	
14	Šahovski klub Srebrenik	Šah	80	
15	Omladinski pokret Rebus	Moderni ples	45	
16	Stonoteniski klub „Gradina“ Srebrenik	Stoni tenis	21	
17	Odbojkaški klub „Gradina“	Odbojka	62	
18	Karate klub „1. Mart“	Karate	129	
19	Klub spasilaca Srebrenik	Ekstremni sport	20	
20	Klub za promociju boričakih sportova „Kimura Jiu Jitsu“	Karate	55	

21	Atletski rekreativni klub „Silver Arows“	Atletika	35	
----	--	----------	----	--

Odbojkaški klub Srebrenik se takmiči u ženskoj odbojkaškoj ligi i većinu članstva čine igrice ženskog spola, dok ostali sportski kolektivi ne vode evidenciju svojih članova razvrstanu po spolu, što bi u narednom periodu bilo značajno unaprijediti

6.6.4. Nevladine organizacije/Udruženja

Na području grada Srebrenik u 2023. godini bilo je aktivno i registrirano ukupno 166, a tokom 2024. godine ukupno 180 udruženja građana sa različitim fokusom djelovanja i djelatnosti koje obavljaju i sa svima Grad ima aktivnu saradnju. Trenutno aktivna udruženja su:

- 11 udruženja iz oblasti boračke populacije
- 9 udruženja iz oblasti kulture, obrazovanja, umjetnosti, očuvanja tradicije i sl
- 9 udruženja iz oblasti ekologije, privrede i turizma
- 7 udruženja iz oblasti socijalne zaštite i humanitarne pomoći
- 6 udruženja žena

U okviru humanitarno-socijalne djelatnosti registrirana su ukupno dva udruženja i to: Crveni križ/krst grada Srebrenik i MHD „Merhamet“ Srebrenik, a udruženje građana „Spektar“ bavi se podrškom djeci sa teškoćama u razvoju.

Na području grada nema aktivnih udruženja koje se bave pitanjima ravnopravnosti spolova. U okviru budžeta svake godine objavljuju se javni pozivi za dodjelu sredstava i većina udruženja se prijavljuje i realizira određene aktivnosti podrškom kroz budžetska sredstva. Tokom 2023. godine za podršku realizaciji aktivnosti udruženja građana izdvojeno je ukupno 252.000,00KM.

6.7. Tržište rada

Pitanje jednake zastupljenosti na tržištu rada je jedan od glavnih preduvjeta za postizanje ciljeva ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, međutim statistika pokazuje da su muškarci dominantno zastupljeni na tržištu rada u odnosu na žene.

U Bosni i Hercegovini sudjelovanje žena na tržištu rada je trenutno jedna od najnižih stopa u Europi, što predstavlja ozbiljno upozorenje da je potrebno uložiti dodatne napore da se ta stopa poveća i da žene budu u većoj mjeri zastupljene.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku struktura zaposlenih na području grada Srebrenik potvrđuje prethodnu informaciju jer su žene manje zastupljene u ukupnom broju zaposlenih, iako u ukupnom broju stanovnika je veći broj žena.

Prosječna neto plaća u 2023. godini iznosila je 1.035,00KM, odnosno u bruto iznosu 1.596,00KM.

Grafički prikaz broja zaposlenih i broja nezaposlenih na području grada Srebrenik je prikazana u sljedećoj tabeli gdje možemo vidjeti veću stopu zaposlenih muškaraca i veću stopu nezaposlenih žena.

BROJ ZAPOSLENIH Decembar 2023. godina	ŽENE	MUŠKARCI	UKUPNO
	2338	4297	6635
BROJ NEZAPOSLENIH Decembar 2023. godina	ŽENE	MUŠKARCI	UKUPNO
	3993	2141	6134

U sljedeće dvije tabele prikazan je ukupan broj zaposlenih i nezaposlenih osoba razvrstanih i po spolu i po visini stručne spreme:

	UKUPNO	DR.SCI	MR.SCI	VSS	VŠ	SSS	NS	VKV	KV	PK	NK
MUŠKARCI	3686	0	6	456	29	2392	41	18	504	32	208
ŽENE	2099	1	16	544	51	1177	19	6	195	4	86
UKUPNO	5785	1	22	1000	80	3569	60	24	699	36	294

Broj zaposlenih prema visini stručne spreme, Izvor Porezne uprave FBiH iz marta 2024.godine

	UKUPNO	VSS	VŠS	SSS	NS	VKV	KV	PK	NK
MUŠKARCI	2235	79	2	411	0	7	868	62	806
ŽENE	4099	191	5	1072	0	2	1422	36	1370
UKUPNO	6334	270	7	1483	0	9	2290	98	2176

Broj nezaposlenih prema visini stručne spreme, Izvor Federalni zavod za programiranje razvoja - 2023. godina

Prema podacima Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona – Poslovnica Srebrenik na dan 31.12.2024. godine na evidenciji nezaposlenih lica nalazi se ukupno 5854 lica od čega 2008 osoba muškog spola i 3846 osoba ženskog spola.

6.8. Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita odvija se na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, te na nivou kantonalnih i federalnih zdravstvenih službi. Poseban oblik zaštite zdravlja stanovnika ostvaruje se organizacijom javnog zdravstva. S ciljem osiguranja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, primarna zdravstvena zaštita organizira se na lokalnom nivou kako bi bila dostupna građanima u općini njihovog prebivališta.

Na području grada Srebrenik djeluje jedna javna zdravstvena ustanova i na raspolaganju je za preko 50.000 građana i to J.Z.U Dom zdravlja Srebrenik koji organizira i obavlja zdravstvenu djelatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite, a sa ciljem obezbjeđenja

potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i propisom kojim se utvrđuje osnovni paket zdravstvenih prava i organizira obavljanje specijalističko-konsultativne djelatnosti.

Finansijska sredstva za provođenje zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja osiguranim licima, stanovnicima grada Srebrenik, JZU Dom zdravlja Srebrenik ostvaruje na osnovu ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite koji se za svaku godinu zaključuju sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, dok se finansijska sredstva za pružanja usluga iz djelatnosti dijalize obezbijavaju iz Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine zaključivanjem ugovora sa Zavodom za zdravstveno osiguranje i reosiguranje Federacije Bosne i Hercegovine.

Usluge primarne zdravstvene zaštite iz djelatnosti Službe porodične medicine pružaju se osiguranicima sa područja grada Srebrenik kroz rad timova porodične medicine u sjedištu Doma zdravlja u Srebreniku i u ambulantama porodične medicine u mjesnim zajednicama: Tinja, Podorašje, Špionica, Sladna, Duboki Potok i Seona.

Zdravstvena djelatnost Dom zdravlja se obavlja kroz rad sljedećih organizacijskih jedinica:

1. Služba opće/porodične medicine
2. Služba za hitnu medicinsku pomoć
3. Služba za zdravstvenu zaštitu školske djece
4. Služba za zdravstvenu zaštitu žena
5. Služba za kućno liječenje
6. Higijensko-epidemiološka služba
7. Pneumofiziološka služba
8. Patronažna služba
9. Stomatološka služba
10. Centar za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
11. Centar za mentalno zdravlje (po ugovoru)
12. Rehabilitacija govora i sluha
13. Laboratorijska dijagnostika
14. Mikrobiološka dijagnostika
15. Radiološka dijagnostika
16. Specijalističko-konsultativna služba (internista, medicina rada, dermatovenerolog i oftalmolog)

Podaci o zaposlenima po vrsti stručne spreme su prikazani u sljedećoj tabeli:

	2023	
	M	Ž
Doktori medicine	4	11
Doktori medicine specijalisti	17	21
Doktori stomatologije	2	0
Doktori stomatologije specijalisti	2	0
Zdravstveni radnici visoke spreme	5	14
Zdravstveni radnici više stručne spreme	0	0
Zdravstveni radnici srednje stručne spreme	14	77
VSS zdravstveni saradnici	0	0
VSS nezdravstvenog smjera	1	4
VŠS nezdravstvenog smjera	0	0
SSS nezdravstvenog smjera	3	4
VKV radnici	11	0
KV radnici	1	0
Nekvalifikovani radnici	0	15
UKUPNO	56	150

Struktura zaposlenih prema spolu i stručnoj spremi

Kada je u pitanju kadrovska struktura zaposlenih u domu zdravlja, direktorica je osoba ženskog spola, a podaci iz 2023. godine pokazuju da je ukupan broj zaposlenih 206 od čega je ukupno 150 žena i 56 muškaraca.

Za period 2023. godine, u okviru Službe porodične medicine registrirano je ukupno 28.072 pacijenta, kojima su pružane usluge kroz 20 timova porodične medicine, na sedam različitih geografskih lokacija i kroz rad 20 ordinacija.

Najčešća oboljenja u protekle dvije godine na području grada Srebrenika prikazana su u sljedećoj tabeli u kojoj možemo vidjeti da muškarci oboljevaju tek nešto malo više nego žene od oboljenja respiratornog sistema, dok sve ostale bolesti dominantno više obuhvata žensku populaciju.

BOLEST	2023.			2024.		
	M	Ž	UKUPNO	M	Ž	UKUPNO
Oboljenja respiratornog sistema	5472	5459	10931	5446	5312	10758
Dijabetes	794	1108	1902	887	1239	2162
Oboljenja kardiovaskularnog sistema	3808	4833	8641	4484	5978	10462
Maligne neoplazme	189	267	456	292	332	615
Oboljena koštano-zglobnog sistema	1755	2585	4340	1946	3028	4974
Oboljenja urgentnog sistema	942	1215	2157	1118	1337	2455

Kapitalna izdvajanja iz budžeta za sanaciju objekta JZU Dom zdravlja Srebrenik za 2023. godinu iznosila su ukupno 158.00,00KM dok su sredstva u iznosu od 58.000,00KM dodijeljena na ime unapređenja zdravstvenih usluga.

6.9. Socijalna zaštita

Socijalna zaštita stanovnika usmjerena je na osiguravanje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica koje su u stanju socijalne potrebe na nivou grada Srebrenik i regulirana je entitetskim Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom¹⁷ i kantonalnim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom¹⁸, te Zakonom o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji BiH¹⁹.

Finansiranje socijalne zaštite osigurano je i realizira se iz budžeta Federacije BiH, budžeta Tuzlanskog kantona i budžeta grada Srebrenik.

Na području grada Srebrenik djeluje J.U. Centar za socijalni rad kao ustanova socijalne zaštite koja pruža usluge korisnicima koji se nađu u stanju socijalne potrebe, te koristeći metode stručnog socijalnog rada nastoji otkloniti uzroke koji su doveli do tog stanja ili ih bar u što je moguće većoj mjeri ublažiti. Ustanova radi na zbrinjavanju određenih kategorija stanovnika, obavlja stručne i druge poslove kako iz oblasti socijalne zaštite tako i poslove vezane za porodično zakonodavstvo. Osnovni zadatak Ustanove, a koji proizilazi iz Porodičnog zakonodavstva jeste da radi na rješavanju poremećenih porodičnih prilika, da kroz institut starateljstva radi na zbrinjavanju starih, iznemoglih, malodobnih osoba koje su iz bilo kojeg razloga ostale bez roditeljskog ili porodičnog staranja kao i osoba kojima je od strane nadležnog Suda u potpunosti oduzeta poslovna sposobnost, zatim omogućava djeci koja su ostavljena ili napuštena ili su iz nekog drugog razloga ostala bez roditeljskog staranja da odrastaju u porodičnom okruženju.

Osnivač Centra je Općinsko (Gradsko) vijeće, te u skladu s tim u Budžetu Grada se obezbjeđuju sredstva za finansiranje rada Centra, odnosno obezbjeđuju se sredstva za plate i druge naknade koje nemaju karakter plate kao i sredstva za materijalne troškove i dio sredstava za jednokratnu novčanu pomoć za lica u stanju socijalne potrebe, kao i zdravstveno osiguranje za lica koja ne mogu biti zdravstveno osigurana ni po kojem drugom osnovu, a oblici socijalne zaštite finansiraju se iz Budžeta Tuzlanskog kantona i jedan dio iz Budžeta Federacije BiH.

U Centru za socijalni rad prema podacima iz decembra 2023. godine ukupno je zaposleno devet osoba i to sedam osoba ženskog spola i dvije osobe muškog spola, navedeni broj je daleko od standarda koje nalaže Pravilnik o standardima donesen na nivou Federacije BiH i Tuzlanskog kantona. Direktorica ustanove je osoba ženskog spola.

¹⁷ 'Službene novine Federacije BiH' 36/99,54/04,39/06, 14/09, 45/16

¹⁸ "Službene novine TK", br. 05/12, 07/14, 11/15

¹⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 52/22

Prema stručnoj spremi zaposlena su tri socijalna radnika (dva sa visokom stručnom spremom i jedan sa višom stručnom spremom) jedan pravnik, dva pedagoga-psihologa, jedan referent za knjigovodstveno-računovodstvene poslove sa visokom stručnom spremom i jedan referent sa srednjom stručnom spremom.

Nedostaju podaci o broju i kategoriji korisnika razvrstani po spolu jer nisu dostavljeni od nadležnog centra za socijalni rad.

6.10. Nasilje u porodici i nasilje nad ženama

Nasilje u porodici i nasilje nad ženama jedan je od najvećih problema i izazova u Bosni i Hercegovini i predstavlja jedan od najtežih oblika kršenja osnovnih ljudskih prava. Prema podacima iz Istraživanja Misije OSCE-a u BiH o nasilju nad ženama „Dobrobit i sigurnost žena“²⁰ više od polovine žena koje je obuhvaćeno istraživanjem je doživjelo neki oblik nasilja nakon navršene 15 godine života. Najveći postotak nasilja koje se dešava je od strane intimnog partnera (sadašnjeg ili bivšeg) koji su počinitelji nasilja u preko 70% slučajeva.

Nasilje nad ženama i nasilje u porodici složen je društveni problem koji značajno utiče na živote pojedinaca i zajednice. Nasilje obuhvata širok spektar negativnih ponašanja, uključujući fizičko, psihičko, ekonomsko i seksualno nasilje prema članovima porodice. Nasilje u porodici je višedimenzionalan društveni problem čije rješavanje zahtjeva multidisciplinarni i multisektorski pristup i intervenciju stručnjaka različitih profila.

Pojam nasilja u porodici propisan je Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji BiH²¹ i to u članu 8.

- (1) *Nasilje u porodici označava svako djelo fizičkog, seksualnog, psihičkog, odnosno ekonomskog nasilja do kojeg dođe u porodici ili domaćinstvu ili između bivših ili sadašnjih bračnih partnera odnosno partnera, neovisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom i*
- (2) *Nasilje prema ženama označava kršenje ljudskih prava i oblik diskriminacije nad ženama i predstavlja sva djela rodno zasnovanog nasilja koja dovode do, odnosno mogu dovesti do fizičke, seksualne, psihičke, odnosno ekonomske povrede, odnosno patnje za žene, obuhvatajući prijetnje takvim djelima, prinudu odnosno protiv pravno lišavanje slobode, bilo u javnom ili privatnom životu.*

Lokalna i kantonalna vlast i nevladine organizacije su se uključile u rješavanje ovog problema što je, na inicijativu U.G. Vive Žene iz Tuzle, rezultiralo izradom dva protokola o postupanju u slučajevima nasilja u porodici i to: Protokol intervencija u slučajevima nasilja u

²⁰ <https://www.osce.org/files/f/documents/a/4/423518.pdf>

²¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 19/25

porodici u Općini Srebrenik iz 2014. godine i Protokol intervencija u slučajevima nasilja u porodici za Tuzlanski kanton iz 2009. godine. Također, u skladu sa članom 37. prethodnog Zakona o zaštiti od nasilja u porodici²² Vlada Tuzlanskog kantona formirala je Kantonalno koordinaciono tijelo, te donijela Akcioni plan za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici u Tuzlanskom kantonu za period 2024-2025 godina. Pitanje multisektorskog pristupa i koordinacije definirano je u članu 75. novog Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Centar za socijalni rad u skladu sa procedurama vodi evidenciju prijave nasilja u porodici i evidenciju izrečenih zaštitnih mjera, kao i praćenje njihove provedbe.

Podaci Policijske uprave Srebrenik o broju prijavljenih slučajeva nasilja u 2023. i 2024. godini prikazani su u sljedećoj tabeli:

GODINA	UKUPAN BROJ PRIJAVA	POČINITELJ NASILJA M	POČINITELJ NASILJA Ž	ŽRTVA NASILJA M	ŽRTVA NASILJA Ž	BROJ PODNEŠENIH IZVJEŠTAJA O KRIVIČNOM DJELU
2023	40	25	/	7	26	28
2024	37	27	/	2	30	17
UKUPNO	77	52	0	9	56	45

Kada je u pitanju broj i vrsta izrečenih zaštitnih mjera počiniteljima nasilja, a u svrhu zaštite žrtava nasilja u porodici, podaci Policijske uprave Srebrenik su prikazani u sljedećoj tabeli:

VRSTA ZAŠTITNE MJERE	2023.	2024.
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u kuću, stan ili neki drugu stambeni proctor	7	4
Zabrana približavanja žrtvi nasilja	10	20
Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju	29	27
Obavezan psihosocijalni tretman	0	0
Obavezno liječenje od ovisnosti	1	1
Privremeno lišenje slobode i zadržavanje	16	8
UKUPNO	47	52

Kao što se može vidjeti u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu izrečeno je tek pet zaštitnih mjera više, dok se najveća promjena može vidjeti u broju izrečene zaštitne mjere *zabrana približavanja žrtvi nasilja*. Iako je došlo do blagog povećanja izrečenih zaštitnih mjera, zabrinjavajuće je da ni jedne godine nije izrečena zaštitna mjera obavezan psihosocijalni tretman počinitelja nasilja, a koja je prema procjeni stručnjaka jedna od najefikasnijih zaštitnih mjera, međutim činjenica je da u Bosni i Hercegovini postoji potpuno

²² Službene novine Federacije BiH, br. 20/13 i 75/21

neujednačen sistem provođenja te zaštitne mjere koja se provodi u Centrima za mentalno zdravlje.

Na području grada Srebrenik ne postoji sigurna kuća za smještaj žrtava nasilja, ali na području grada Tuzla postoji i djeluje sigurna kuća u okviru U.G. „Vive Žene“. Na osnovu protokola o postupanju u slučajevima nasilja u porodici, žrtve nasilja sa područja grada Srebrenik mogu biti smještene u tu sigurnu kuću.

Prema podacima Centra za socijalni rad tokom 2023. godine na tretmanu u sigurnoj kući bilo je smješteno ukupno osam žrtava nasilja, a tokom 2024. jedna žrtva.

Grad Srebrenik nema dodatni Sporazum sa U.G. Vive Žene niti su u proteklim godinama dodijeljena sredstva iz budžeta za rad sigurne kuće, odnosno smještaj žrtava nasilja sa područja Grada Srebrenika.

6.11. Javni život i odlučivanje

Organi Grada Srebrenik su Gradsko vijeće i Gradonačelnik. Gradsko vijeće u mandatu 2020.-2024. godina brojalo je ukupno 29 članova od čega je ukupno 22 muškarca i 7 žena, gradonačelnik i predsjedavajući Gradskog vijeća su muškarci.

Nakon lokalnih izbora održanih u oktobru mjesecu 2024.godine izabran je novi saziv gradskog vijeća i gradonačelnik, te je došlo do neznatnog povećanja broja žena u Gradskom vijeću, te će u narednom periodu u istom biti zastupljeno 8 žena i 21 muškarac, što je samo jedna žena više i jedan muškarac manje u odnosu na prethodni saziv Gradskog vijeća, gradonačelnik je muškarac kao i predsjedavajući Gradskog vijeća.

U okviru Gradskog vijeća grada Srebrenik kao Radna tijela formirano je ukupno 16 Komisija koje su prikazane u tabeli koja slijedi:

KOMISIJA	M	Ž	UKUPNO
Statutarno pravna komisija	3	2	5
Mandatno-imunitetska komisija			3
Komisija za izbor i imenovanja	3	2	5
Komisija za zaštitu ljudskih prava, žalbe i predstavke			3
Komisija za nadzor i zakonitosti rada			3
Komisija za odlikovanja i općinska priznanja			3
Komisija za rješavanje žalbi protiv provostepenih rješenja u upravnim stvarima	1	2	3
Komisija za unapređenje i zaštitu životne sredine			3
Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama			3
Komisija za budžet i ekonomski razvoj	3	0	3
Komisija za ravnopravnost spolova			5
Komisija za pitanja mladih			5
UKUPNO			44

Kako su lokalni izbori održani prošle godine Gradsko vijeće još nije završilo proceduru imenovanja za sva radna tijela, očekuje se da će to biti završeno u narednom periodu.

Prema podacima Službe za opću upravu i zajedničke poslove organigram gradske uprave prikazan je kroz naziv stručnih službi i ukupnog broja zaposlenih razvrstanih po spolu.

STRUČNA SLUŽBA	M	Ž	UKUPNO ZAPOSLENI
Stručna služba gradonačelnika	6	2	8
Služba za finansije i inspekcijski nadzor	7	9	16
Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i investicije	9	4	13
Služba za geodetske i imovinsko-pravne poslove	10	4	14
Služba za opću upravu i zajedničke poslove	10	11	21
Služba interne revizije	0	1	1
Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoline	6	6	12
Služba civilne zaštite	18	1	19
Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	3	5	8
Gradsko pravobranilaštvo	0	2	2
UKUPNO	69	45	114

Organizaciona shema gradskog vijeća razvrstana po spolu prikazana je u sljedećoj tabeli:

NAZIV ORGANA	M	Ž	UKUPNO
Stručna služba gradskog vijeća – stalno zaposleni	4	1	5
Gradsko vijeće – izabrani vijećnici	22	7	29
UKUPNO	26	8	34

Na rukovodećim pozicijama javnih ustanova i javnih preduzeća razvrstanost podataka po spolu je prikazana u sljedećoj tabeli gdje možemo vidjeti da je na rukovodećim mjestima javnih ustanova samo šest žena i devet muškaraca, a na rukovodećim pozicijama javnih preduzeća su sve muškarci, njih pet.

USTANOVA	UKUPNO RUKOVODILAC SPOL
JAVNE USTANOVE	
JU Centar za kulturu i informisanje	M
JU Centar za socijalni rad	Ž
JU za odgoj i obrazovanje djece predškolskog uzrsta	Ž
JU Sportsko rekreativni centar	M
JZU Gradska apoteka	Ž
JZU Dom zdravlja	Ž
JU Osnovna škola Podorašje	M
JU Osnovna škola Tinja	M
JU Osnovna škola Duboki Potok	Ž
JU Osnovna škola Rapatnica	M
Prva osnovna škola Srebrenik	M
Druga osnovna škola Srebrenik	M
JU osnovna škola Špionica	M
JU osnovna škola Skadna	Ž
JU Mješovita srednja škola Srebrenik	M
JAVNA PREDUZEĆA	
JP Vodovod i kanalizacija	M
JKP „9 Septembar“	M
JP Veterinarska stanica	M
BH Pošta –Poslovnica Srebrenik	M
JP Elektroprivreda - Poslovnica Srebrenik	M

Vijeće mjesnih zajednica se sastoji od ukupno 54 mjesne zajednice u kojima je ukupno 424 člana i to njih 400 su osobe muškog spola, a samo njih 24 su osobe ženskog spola.

Od ukupno 54 mjesne zajednice njih 38 nema niti jednu ženu članicu Vijeća, dok je u tek dvije mjesne zajednice predsjednica žena. U Vijeću mjesnih zajednica Felešići i Huremi je gotovo podjednak broj članova muškaraca i žena, dok Gornji Srebrenik i Ibrići trećinu članova čine žene. Ostale mjesne zajednice imaju jednu ili dvije žene članice, dok se njih 38 sastoji isključivo od muškaraca kao članova Vijeća.

7. Rodno odgovorno budžetiranje

Za potrebe analize budžeta sa aspekta ravnopravnosti spolova uzeti su podaci za 2023. godinu iz Odluke o izvršenju budžeta. Ukupan budžet za 2023. godinu iznosio je 21.057,024KM, uvidom i pregledom Godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta za 2023. godinu Grad Srebrenik²³ identificirani su sljedeći rashodi koji su direktno usmjereni na podršku ženama, uključujući i podršku predškolskim ustanovama kao jednog od vidova podrške za usklađivanje privatnog i poslovnog života žene i muškarca.

TEKUĆI TRANSFERI 2023.	IZNOS (KM)
Izdaci za pomoć nezaposlenim porodicama	70.000,00
Sufinansiranje troškova vanjske oplodnje	50.000,00
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.643.900,00
Organizacije porodica šehida	50.400,00
Transfer predškolske ustanove	200.000,00
Tekući transfer za program predškolskog obrazovanja	73.000,00
Podrška i poticaj poduzetništvu žena i srednjoškolaca	-
UKUPNO	2.087.300,00KM

²³ Budžet Grada Srebrenika za 2023. godinu - Oficijelna web stranica Grada Srebrenik - dobro došli!

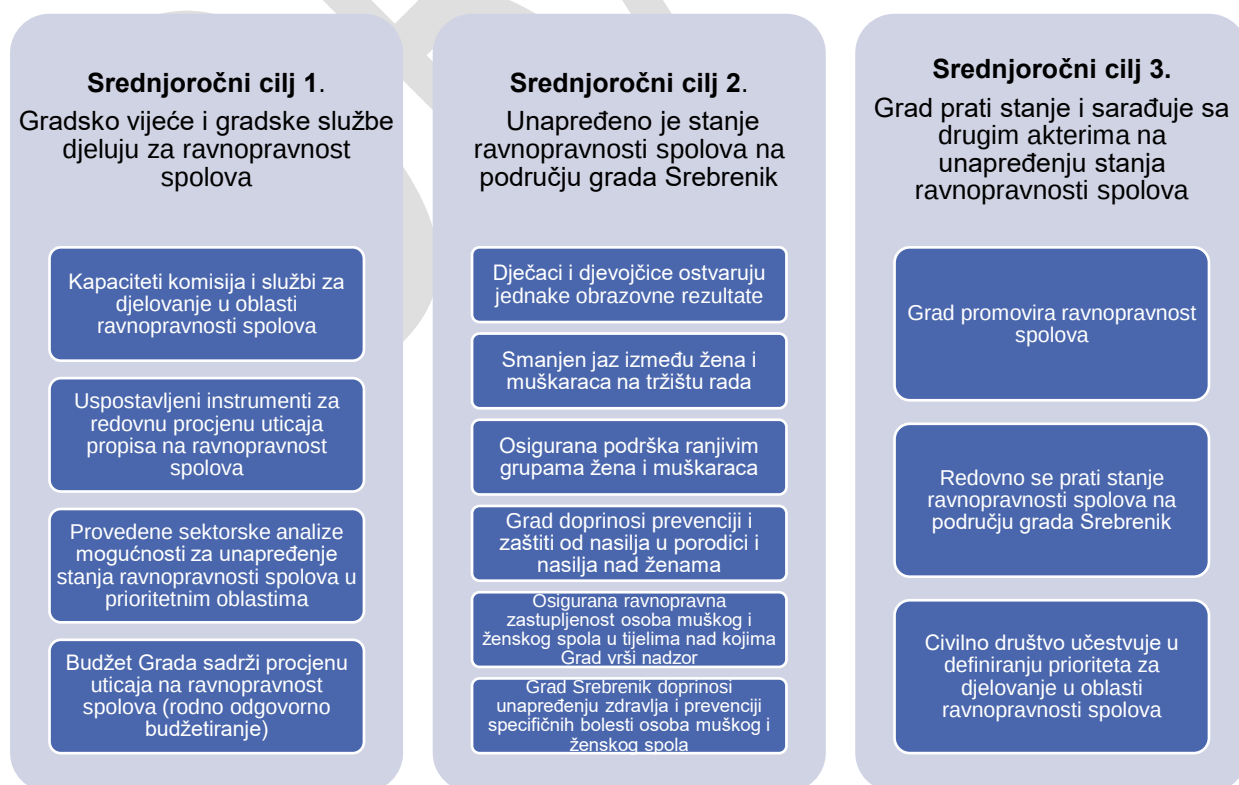
8. Struktura Gender akcionog plana za grad Srebrenik

U skladu sa prethodnom analizom stanja ravnopravnosti spolova u gradu Srebreniku i pregleda provođenja obaveza iz Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, jasno je da je donošenje Gender akcionog plana grada Srebrenik neophodan i optimalan pristup.

U odnosu na te analize, struktura Gender akcionog plana grada Srebrenik za period 2025. – 2027. godina odražava trenutno stanje ravnopravnosti spolova i institucionalizacije ravnopravnosti spolova, te sadrži tri srednjoročna cilja, a u okviru svakog cilja definirani su rezultati koji se planiraju postići, i to:

- **Srednjoročni cilj 1.** - Gradsko vijeće i gradske službe djeluju za ravnopravnost spolova
- **Srednjoročni cilj 2.** - Unapređeno je stanje ravnopravnosti spolova na području grada Srebrenik
- **Srednjoročni cilj 3.** - Grad prati stanje i sarađuje sa drugim akterima na unapređenju stanja ravnopravnosti spolova.

Struktura Gender akcionog plana grada Srebrenik je prikazana shematski ispod, dok je detaljno prikazana u matrici logičkog okvira u narednom dijelu dokumenta: Ciljevi i aktivnosti Gender akcionog plana grada Srebrenik za period 2025. - 2027. godina.

9. Ciljevi i aktivnosti GAP-a grada Srebrenik 2025.-2027. godina

Srednjoročni cilj 1: Gradsko vijeće i gradske službe djeluju za ravnopravnost spolova											
Očekivani rezultati	Aktivnost	Nosilac odgovornosti	Pokazatelj napretka u odnosu na početno stanje	Rok	Izvor finansiranja	Napredak do kraja 2025.	Napredak do kraja 2026.	Napredak do kraja 2027.	Planirani troškovi u BAM	Krajnji korisnici po spolu	Izvor verifikacije
1.1. Kapaciteti komisija i službi za djelovanje u oblasti ravnopravnosti spolova unapređeni	Imenovati Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Gradsko vijeće	Doneseno rješenje o formiranju	Drugi kvartal 2025.	Budžet Grada Srebrenik	-	-	-	Nema troškova	Najmanje 40% manje zastupljenog spola u strukturi tijela	Rješenje o imenovanju Tima
	Obuke na temu ravnopravnosti spolova i diskriminacije na osnovu spola	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Održane tri obuke za članove/ice Tima i druge predstavnike/ce Grada	2027.	Budžet Grada Srebrenik ADS FBIH Partnerske organizacije	Jedna obuka	Jedna obuka	Jedna obuka	3.000,00KM	Najmanje 60 osoba prošlo obuku	Liste za potpis
	Utvrđeni instrumenti za djelovanje u oblasti ravnopravnosti spolova unapređeni	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Donesena metodologija za procjenu uticaja propisa Donesena metodologija za analizu uticaja plana i budžeta	Kraj 2025.	Budžet Grada i partnerske organizacije	Procjena urađena na najmanje 20% propisa	Procjena urađena na najmanje 60% propisa	Procjena urađena na najmanje 80% propisa	1.000,00KM		Akt o donošenju metodologije
1.2. Uspostavljeni instrumenti za redovnu procjenu uticaja propisa na ravnopravnost spolova	Provedene obuke za ključne komisije i službe Grada	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Održane tri obuke za članove/ice Tima i druge predstavnike/ce Grada	2027.	Budžet Grada Srebrenik ADS FBIH, Partnerske organizacije	Jedna obuka	Jedna obuka	Jedna obuka	3.000,00KM	Najmanje 60 osoba prošlo obuku	Liste za potpis

1.3. Provedene sektorske analize mogućnosti za unapređenje stanja ravnopravnosti spolova u prioritetnim oblastima	Analiza dostupnosti administrativnih podataka razvrstanih po spolu	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Gradske službe	Analiza o dostupnosti administrativnih podataka razvrstanih po spolu		Redovna sredstva	Najmanje 50% podataka dostupno razvrstano po spolu	Najmanje 80% podataka dostupno razvrstano po spolu	100% podataka dostupno razvrstano po spolu	Sredstva nisu potrebna	Nije primjenjivo	Baze podataka Službi razvrstane po spolu
	Unapređene administrativne baze podataka	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Gradske službe		2027. godina	Redovna sredstva	Najmanje 50% baza dostupno razvrstano po spolu	Najmanje 80% baza dostupno razvrstano po spolu	100% baza dostupno razvrstano po spolu	Sredstva nisu potrebna	Nije primjenjivo	Broj baza razvrstanih po spolu
1.4. Budžet Grada sadrži procjenu uticaja na ravnopravnost spolova (rodno-odgovorno budžetiranje)	Nadležne službe na osnovu analiza stanja u obrazloženju prijedloga Budžeta procijenile uticaj na (ne)ravnopravnost spolova kroz budžetske programe	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Sve gradske službe, prioritetno Komisija za budžet	% oblasti koji sadrži procjenu uticaja na ravnopravnost spolova (rodno-odgovorno budžetiranje)	kontinuirano	Redovna sredstva	Najmanje 20% budžeta obuhvaćeno analizom	Najmanje 50% budžeta obuhvaćeno analizom	Najmanje 80% budžeta obuhvaćeno analizom	Sredstva nisu potrebna	Nije primjenjivo	Budžet Grada
	Izvještaj o izvršenju Budžeta Grada Srebrenik sadrži informacije o uticaju na (ne)ravnopravnost spolova kroz budžetske programe	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Komisija za budžet i ekonomski razvoj	% oblasti koji sadrži procjenu uticaja na ravnopravnost spolova (rodno-odgovorno budžetiranje)	kontinuirano	Redovna sredstva	Izvještaj sadrži analizu uticaja za najmanje 20% programa	Izvještaj sadrži analizu uticaja za najmanje 50% programa	Izvještaj sadrži analizu uticaja za najmanje 80% programa	Sredstva nisu potrebna	Korisnici Budžeta	Izvještaji o izvršavanju budžeta
	Sredstva za provođenje Gender akcionog plana Grada Srebrenik su planirana u budžetu	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a,	Iznos sredstava	kontinuirano	Redovna sredstva	Osigurano 10.000 KM u budžetu Grada	Osigurano 10.000 KM u budžetu Grada	Osigurano 10.000 KM u budžetu Grada	30.000,00KM	Korisnici Budžeta	Izvještaji o izvršavanju budžeta

Srednjoročni cilj 2: Unapređeno je stanje ravnopravnosti spolova na području Grada Srebrenik

Očekivani rezultati	Aktivnost	Nosilac odgovornosti	Pokazatelj napretka u odnosu na početno stanje	Rok	Izvor finansiranja	Napredak do kraja 2025.	Napredak do kraja 2026.	Napredak do kraja 2027.	Planirani troškovi u BAM	Krajnji korisnici po spolu	Izvor verifikacije
2.1. Dječaci i djevojčice ostvaruju jednake obrazovne rezultate	Analizirati uzroke razloga za preferencije pri odabiru srednjeg obrazovanja	Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Analiza uzroka	2026.	Budžet Grada i partnerske organizacije	-	Provedena analiza	-	2.000,00KM	Nije primjenjivo	Analiza uzroka
	Podrška školovanju za marginalizirane grupe	Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Broj programa podrške	kontinuirano	Budžet Grada	Realizovan program podrške	Realizovan program podrške	Realizovan program podrške		Marginalizirane grupe	Izveštaji o izvršavanju budžeta
	Podrška školovanju djece u alternativnoj brizi	Služba za BIZ i društvene djelatnosti i upravu	Broj podržane djece	kontinuirano	Budžet Grada	Broj podržane djece u alternativnoj brizi	Broj podržane djece u alternativnoj	Broj podržane djece u alternativnoj		Djeca u alternativnoj brizi	Izveštaji o izvršavanju budžeta
	Izvršiti analizu uticaja dodijeljenih stipendija za učenike i učenica (ne)ravnopravnost spolova i (po potrebi) izmijeniti kriterije dodjele	Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Urađena analiza i dostavljena Timu za praćenje	kontinuirano	Budžet Grada	Izvršena analiza dodijeljenih stipendija	Izvršena analiza dodijeljenih stipendija	Izvršena analiza dodijeljenih stipendija	Nisu potrebna dodatna sredstva	Učenici i učenice	Analiza uticaja
	Promocija sporta za sve	Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Realizovana promocija	kontinuirano	Budžet Grada i partnerske organizacije	Najmanje jedna promocija	Najmanje jedna promocija	Najmanje jedna promocija	Nisu potrebna dodatna sredstva	Građani i građanke	Izveštaj o promociji, medijski zapisi
2.2. Smanjen jaz između žena i muškaraca na tržištu rada	Analizirati razloge manje stope zaposlenosti i veće stope nezaposlenosti žena na području Grada	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Biro za zapošljavanje, Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i investicije	Urađena analiza	2025.	Budžet Grada i partnerske organizacije	Izrađena analiza	-	-	2.000,00KM	Žene na tržištu rada	Analiza

	Promovirati postojeće servise podrške ženskom poduzetništvu	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Biro za zapošljavanje, Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i investicije	Promovisani postojeći programi podrške ženskom poduzetništvu	2025		Od ukupnog broj registrovanih obrta 30% vlasnica su žene	Povećan broj servisa podrške ženskom poduzetništvu na dva			Nezaposlene žene	Odluka o dodjeli finansijke podrške
	Kreirati programe podrške nezaposlenim ženama kroz korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Biro za zapošljavanje, Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Izrađen program podrške (povezivanje nezaposlenih sa postojećim programima Federalnog Službaa za zapošljavanje	2025.	Budžet Grada i partnerske organizacije	Najmanje 5 žena podržano kroz program	Najmanje 15 žena podržano kroz program	Najmanje 25 žena podržano kroz program	Nisu potrebna dodatna sredstva	Žene na tržištu rada	Broj žena korisnica programa
	Analizirati mogućnosti za unapređenje kapaciteta predškolskih ustanova	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Provedena analiza	2025.	Budžet Grada i partnerske organizacije	Provedena analiza i podnesena najmanje jedna inicijativa za unapređenjem	-	-	Nisu potrebna dodatna sredstva	Korisnici predškolskih ustanova	Analiza
	Nastaviti sa finansijskom podrškom troškova biomedicinski potpomognute oplodnje	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Promovisana i osigurana podrška	kontinuirano	Budžet Grada i partnerske organizacije	Podržane sve žene iz ciljane grupe	Podržane sve žene iz ciljane grupe	Podržane sve žene iz ciljane grupe	?	Sve korisnice su žene	Izveštaj o broju korisnica mjere
	Kreirati programe brige o starim i iznemoglim kako bi se smanjio teret ekonomije brige koji nose žene	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Kreirani programi	2026.	Budžet Grada i partnerske organizacije	-	Kreiran program	-	Nisu potrebna dodatna sredstva	Broj korisnika/ca po spolu	Donesen program
2.4. Općina doprinosi prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici i nasilja nad ženama	Doprinosi prevenciji nasilja nad ženama i nasilja u porodici obilježavanjem Međunarodne kampanje 16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja (25.11. – 10.12.)	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Realizovani programi	kontinuirano	Budžet Grada i partnerske organizacije	Obilježeno 16 dana aktivizma	Obilježeno 16 dana aktivizma i najmanje još jedna aktivnost	Obilježeno 16 dana aktivizma i najmanje još jedna aktivnost	2.000,00KM	Nije primjenjivo	Izveštaj o kampanji

	Redovno razmatranje izvještaja o nasilju u porodici CSR Grada Srebrenik	CSR Grada Srebrenik Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Pripremljen izvještaj	kontinuirano	Budžet Grada	Pripremljen i razmatran izvještaj	Pripremljen i razmatran izvještaj	Pripremljen i razmatran izvještaj	Nisu potrebna dodatna sredstva	Nije primjenjivo	Izvještaj
	Organizovati obuke na temu seksualnog uznemiravanja za Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Članovi i članice Komisije i Tim mogu prepoznati seksualno uznemiravanje	2025.	Budžet Grada	Održana jedna obuka	-	-	1.000,00KM	Jednaka zastupljenost na obukama oba spola	Lista učesnika/ca, Izvještaj sa obuke
	Donijeti Odluku o nultoj toleranciji za seksualno uznemiravanje i uznemiravanje na osnovu spola	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Donesena Odluka	2025.	Budžet Grada	Odluka o nultoj toleranciji donesena			Nisu potrebna dodatna sredstva	Nije primjenjivo	Dokument Odluke
	Organizovati obuke na temu seksualnog uznemiravanja i uznemiravanja na osnovu spola za uposlenike/ce Grada	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Članovi i članice Komisije i Tim mogu prepoznati seksualno uznemiravanje	2027.	Budžet Grada	-	Održana jedna obuka	Održana jedna obuka	2.000,00KM	Jednaka zastupljenost na obukama oba spola	Lista učesnika/ca, Izvještaj sa obuke
2.5. Osigurana ravnopravna zastupljenost osoba muškog i ženskog spola u tijelima nad kojima Grad vrši nadzor	Analizirati uzroke podzastupljenosti žena u Vijećima mjesnih zajednica	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a, Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Provedena analiza	2026.	Budžet Grada	-	Izrađena analiza	-	Nisu potrebna dodatna sredstva	Nije primjenjivo	Dokument analize
	Osigurati ravnopravno učešće žena i muškaraca u svim komisijama Grada uključujući i predsjednike/ce komisija	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Procenat manje zastupljenog spola iznosi najmanje 40%	kontinuirano	Budžet Grada	Osigurano najmanje 20%	Osigurano najmanje 40%	Osigurano najmanje 40%	Nisu potrebna dodatna sredstva	Jednak broj osoba oba spola	Rješenje o imenovanju

Srednjoročni cilj 3: Grad prati stanje i surađuje sa drugim akterima na unapređenju stanja ravnopravnosti spolova

Očekivani rezultati	Aktivnost	Nosilac odgovornosti	Pokazatelj napretka u odnosu na početno stanje	Rok	Izvor finansiranja	Napredak do kraja 2025.	Napredak do kraja 2026.	Napredak do kraja 2027.	Planirani troškovi u BAM	Krajnji korisnici po spolu	Izvor verifikacije
3.1. Grad promovira ravnopravnost spolova	Utvrđen je Program obilježavanja dana od značaja za ravnopravnost spolova	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Izrađen program obilježavanja	Kraj 2025.	Budžet Grada	Obilježeni datumi	Obilježeni datumi	Obilježeni datumi	2.000	Nije primjenjivo	Program i Izvještaji
	Promotivni materijali o ciljevima Gender akcionog plana Grada su dostupni na web stranici i u šalter salama	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Komisija za ravnopravnost spolova	Izrađen promo materijal	2025.	Budžet Grada	Dostupni podaci	Dostupni podaci	Dostupni podaci	Nisu potrebna sredstva	Nije promjenjivo	Web stranica
3.2. Redovno se prati stanje ravnopravnosti spolova na području Grada	Gradsko vijeće razmatra izvještaj o provođenju GAP-a	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Izrađen Izvještaj	2027.	Budžet Grada	Godišnji izvještaj	Godišnji izvještaj	Završni izvještaj	3.000	Nije primjenjivo	Izvještaji
	Izvršiti procjenu (evaluaciju) provođenja Gender akcionog plana kao osnovu za izradu narednog GAP-a	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Urađena procjena	2027.	Budžet Grada	-	-	Završena Evaluacija	2.000	Nije primjenjivo	Izvještaj
	Utvrđen je spisak organizacija civilnog društva i pojedinaca koje se bave ravnopravnošću spolova	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a i Služba za BIZ i društvene djelatnosti	Spisak dostupan na web stranici Grada	2026.	Budžet Grada	-	Utvrđen spisak	-	Nisu potrebna dodatna sredstva	Nije primjenjivo	Spisak na web stranici
3.3. Civilno društvo učestvuje u definiranju prioriteta za djelovanje u oblasti ravnopravnostispolova	Osigurana sredstva za projekte nevladinih organizacija sa ciljem provedbe GAP-a	Tim za praćenje i izvještavanje GAP-a	Broj NVO-a koji učestvuju u realizaciji GAP-a	kontinuirano	Budžet Grada	Najmanje jedna nvo učestvuje u realizaciji GAP-a	Najmanje dvije nvo učestvuje u realizaciji GAP-a	Najmanje tri nvo učestvuje u realizaciji GAP-a	Nisu potrebna dodatna sredstva	Jednak broj žena i muškaraca	Izvještaj ili zapisnik

10. Monitoring i evaluacija gender akcionog plana Grada Srebrenik

Osnovni mehanizam praćenja provedbe Gender akcionog plana grada Srebrenik jeste nadzor koji provodi Radna grupa/Tim za praćenje i izvještavanje o realizaciji GAP-a grada Srebrenik. Radnu grupu/Tim za praćenje i izvještavanje će imenovati gradonačelnik grada Srebrenik, a bit će sastavljena od predstavnika/ca nadležnih gradskih službi, te institucija i organizacija civilnog društva koje su nosioci planiranih aktivnosti. Zadatak Radne grupe je da prati aktivnosti provedbe prikupljanja informacija koje su potrebne za analizu ostvarenih ciljeva i rezultata i osiguraju ostvarenje rezultata aktivnosti navedenih u dokumentu. U cilju kontinuiranog nadzora nad provedbom GAP-a organizirat će se sastanci Radne grupe jednom ili dva puta godišnje i tom prilikom će nadležne službe, institucije i organizacije civilnog društva redovno sistematski dostavljati informacije o provedbi aktivnosti.

Radna grupa na decembarsku sjednicu svake godine dostavlja Gradskom vijeću na usvajanje godišnji izvještaj o realizaciji lokalnog GAP-a, sa mišljenjem i preporukama i završni izvještaj na kraju implementacije GAP-a.

11. Osnovni pojmovi i definicije

- **Diskriminacija** po osnovu spola je svako stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe ili grupe osoba zasnovano na spolu zbog kojeg se osobama ili grupi osoba otežava ili negira priznavanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava ili sloboda.
- **Direktna diskriminacija** po osnovu spola postoji kada je osoba ili grupa osoba bila tretirana, tretira se ili može biti tretirana nepovoljnije u odnosu na drugu osobu ili grupu osoba u istoj ili sličnoj situaciji.
- **Indirektna diskriminacija** po osnovu spola postoji kada prividno neutralna pravna norma, kriterij ili praksa jednaka za sve je dovela, dovodi ili bi mogla dovesti u nepovoljniji položaj osobu ili grupu osoba jednog spola u poređenju sa osobom ili grupom osoba drugog spola.
- **Uznemiravanje** je svako neželjeno ponašanje po osnovu spola kojim se želi povrijediti dostojanstvo osobe ili grupe osoba i stvoriti zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, ili kojim se postiže takav učinak.
- **Seksualno uznemiravanje** je svaki neželjeni oblik verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja spolne prirode kojim se želi povrijediti dostojanstvo osobe ili grupe osoba, ili kojim se postiže takav učinak, naročito kada to ponašanje stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

- **Nasilje po osnovu spola** je svako djelovanje kojim se nanosi ili može biti nanesena fizička, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja, kao i prijetnja takvim djelovanjem koje sputava osobu ili grupu osoba da uživa u svojim ljudskim pravima i slobodama u javnoj i privatnoj sferi života. Nasilje po osnovu spola uključuje, ali se ne ograničava na:
 - nasilje koje se događa u porodici ili domaćinstvu;
 - nasilje koje se događa u široj zajednici;
 - nasilje koje počinu ili tolerišu organi vlasti i drugi ovlašteni organi i pojedinci;
 - nasilje po osnovu spola u slučaju oružanih sukoba.
- **Viktimizacija** je oblik diskriminacije koji postoji kada se osoba ili grupa osoba dovede u nepovoljniji položaj zbog: odbijanja naloga za diskriminatornim postupanjem, prijave diskriminacije, svjedočenja u postupku zaštite od diskriminacije na osnovu spola, ili ako je na bilo koji drugi način osoba sudjelovala u postupku vođenom povodom diskriminacije na osnovu spola.
- **Spol** predstavlja biološke i psihološke karakteristike po kojima se razlikuju osobe muškog i ženskog spola.
- **Gender/rod** predstavlja sociološki i kulturološki uvjetovanu razliku između osoba muškog i ženskog spola i odnosi se na sve uloge i osobine koje nisu uvjetovane ili određene isključivo prirodnim ili biološkim faktorima, nego su prije proizvod normi, prakse, običaja i tradicije, i kroz vrijeme su promjenljivi.
- **Ravnopravnost spolova** znači da su osobe muškog i ženskog spola jednako prisutne u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.
- **Jednak tretman** svih osoba muškog i ženskog spola podrazumijeva osiguranje odsustva diskriminacije po osnovu spola.
- **Jednake mogućnosti** svih osoba bez obzira na spol podrazumijeva odsustvo prepreka za ekonomsko, političko i društveno sudjelovanje po osnovu spola.
- **Diskriminacija u jeziku** postoji kada se koristi isključivo jedan gramatički rod kao generički pojam.
- **Institucionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova** predstavljaju tijela koja su uspostavljena od nadležnih zakonodavnih, izvršnih i organa uprave svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini radi provođenja Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, koordiniranja i realiziranja programskih ciljeva iz Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine, i osiguranja provođenja međunarodnih standarda u oblasti ravnopravnosti spolova.

- **Rodno senzitivno ili rodno odgovorno budžetiranje** je neophodno sredstvo koje podrazumijeva poštivanje načela ravnopravnosti spolova tokom pripreme budžeta, te raspodjele i dodjele finansijskih resursa. Rodno odgovorno budžetiranje predstavlja sagledavanje javnih politika na svim nivoima budžetskog procesa i restrukturiranje prihoda i rashoda kako bi se uzele u obzir potrebe i prioritete različitih grupa žena i muškaraca, imajući u vidu njihove različite uloge u porodici, ekonomiji i društvu. Rodno odgovorno budžetiranje uključuje dva osnovna koraka: rodnu analizu budžeta i njeno provođenje kroz preraspodjelu budžeta. Rodnom analizom budžeta razvrstavaju se troškovi i prihodi naspram njihovog različitog utjecaja na žene i muškarce, i time se uočavaju mjesta gdje su koncentracija i distribucija državnog novca nepravedni.

Tekst Gender akcionog plana podjednako se odnosi na osobe muškog i ženskog spola bez obzira na rod upotrebene imenice.